

23. 3. v 19.30 Rytíř Á la Carte

Divadelní soubor ADIVADLO Havlíčkův Brod

Hodnotí Alena Zemančíková

Inscenace / autor: Miroslav Lhotka / 70 minut bez přestávky

Příběh o rytíři bez bázně a hany, který se zdá starému hostinskému, když na chvíli usnul, využívá motivu putování Dona Quijota a jeho sluhy Sancha Panzy, byť rytíř i sluha i kůň se jmenují jinak a třeba jméno koně Bukefalus odkazuje k Alexandru Velikému, který byl spíš dobyvatel než ochránce slabých a utlačovaných. Scénář této pohádky, která je právě svými kulturními odkazy spíš pro dospělé než pro děti od 7 let, jak soubor uvádí v programu, je prostoupen mnoha dalšími kulturními odkazy, mezi příšerami a nadpřirozenými bytostmi se objeví i světec na sloupu, očekávající už další den svou spásu a – snad? – i spásu světa. Ve shodě s názvem se příběh zpočátku odvíjí především od jídla, což zadává prostor pro jazykové hříčky, ale Rytíř posléze hodovat odmítne a putuje se Sluhou jen se skromnou skývou v mošně.

Svěžím prvkem inscenace je postava Sluhy, hraná herečkou. Ta Sluha pomáhá Rytíři z nesnází, a to i z těch, do kterých se dostane jeho herecký představitel. Je to vlastně případné a je klidně možné takovou pomoc tematizovat, vždyť i v životě se člověk dostává do situací, kdy neví, jak dál, nebo si nemůže vzpomenout, co měl říct, či zjišťuje, že své schopnosti přecenil. Předpokládáme, že takovým chybným a pošetilým člověkem je Rytíř a jeho představitel ho zpočátku i tak hraje. V režijní koncepci se s takovým výkladem ale nepočítá, na chybách se začne rozpadat, čímž jich pochopitelně přibývá, až celek postupně pozbývá řádu a smyslu. Ke všemu se divák i chvílemi obává, aby se herci na jevišti nezranili.

Důležitým prvkem díla je zpěv songu, jímž jaksi „brechtovským“ způsobem účinkující za doprovodu harmoniky a s originálním textem komentují děj na melodii písničky Pec nám spadla. Songu, včetně jeho opravdu nejjednodušší možné hudební stránky, ale není využito jako komentáře, spíš jen tvoří předěly mezi scénami – a pak ovšem primitivní melodie a stereotypní interpretace vzbuzuje otázku, jestli vůbec celku pomáhá. Podobnou otázku si divák klade i pokud jde o kostýmy, které jsou tak „pohádkové“, že víc to ani nejde. Má svět takto kostýmovaných bytostí být světem ze snu – na rozdíl od Sluhy, která hraje v improvizovaném, lehce orientálním civilu s podivnou čapkou v podobě latexové husy na hlavě? Snad ano, když Sluha na začátku představitele Rytíře do pohádkového kostýmu obléká. Ze struktury inscenace se jednotlivé situace a významy jen těžko dešifrují, celek splývá do podoby poněkud opotřebované pohádkovosti, za kterou člověk cítí vyšší ambici, jíž nerozumí.

Protože se režiséra inscenace naše lektorská snaha o porozumění inscenaci, poznamenané při této repríze nezdarem, dotkla, chtěla bych na závěr této minirecenze říci něco na téma rozborových seminářů. Slovo seminář není zvoleno náhodou, setkání lektorů se souborem i s diváky, kteří jsou vřele vítáni, poskytuje možnost dozvědět se nejen, co si myslí „porota“, ale umožňuje i otázky směřované k souboru, který si nejen na tom může uvědomit, co vlastně publikum na scéně vidí, ale taky může objasnit své provozní či osobní (například náhlý záskok) důvody jevu, který v publiku vzbuzuje nespokojenost či otázku. Je tedy nejen hodnocením, ale i diskusní platformou. Lektoři s profesionální kvalifikací si dávají záležet na tom, aby i prakticky vysvětlili nebo navrhli, jak by se inscenace mohla zlepšit, a také se snaží souboru ukázat, jaké má možnosti, co dělá dobře a proč. Když

se rozprava podaří, odcházejí všichni z divadla spokojení a ani při tom tolik nezáleží na tom, jestli bylo samo představení úplně vydařené, protože jde o divadelní tvorbu, která přináší společnou radost. Pokud tvůrce názor publika nebo odborného lektora nezajímá a nestojí ani o možnost nechat nahlédnout do tvůrčí dílny své inscenace, má naprosto svobodnou možnost se neúčastnit soutěžní přehlídky, k níž rozbor z definice patří. Pokud se rozhodne pro účast, měl by snést i kritiku. Je to těžký úkol pro každého, ale dá se to vydržet. V přívětivé atmosféře Třeštského divadelního jara docela snadno, řekla bych.